

Opis trasy Velo Family 2026

Białobrzegi (BCK) – Turno – Brzeźce – Budy Biejkowskie – Budy Brankowskie – Brzeźce – Szczyty – Mikówka – Białobrzegi (tereny nadpiliczne)

Długość trasy: 22 km

Wyruszamy spod nowego budynku **Białobrzezkiego Centrum Kultury Białe Brzezi**, kierując się na ulicę Kościelną. Po prawej stronie przejeżdżamy obok przedwojennego budynku **szkoły powszechnej**, który został wybudowany w 1908 roku. Skręcamy w ulicę Krakowską i ścieżką rowerową kierujemy się na południe. Ulica Krakowska to fragment szlaku drogowego Warszawa-Kraków, który został wytyczony w 1835 r.

Na wysokości **cmentarza parafialnego** kierujemy się na wschód w ulicę Spacerową. Cmentarz jest jednym z kilku obiektów wpisanych do rejestru zabytków. Został utworzony w pierwszej połowie XIX w. Na nekropolii znajdują się nagrobki żołnierzy polskich walczących w powstaniu styczniowym i w II wojnie światowej oraz groby zasłużonych dla miasta mieszkańców. Po minięciu cmentarza parafialnego kierujemy się w prawo w ulicę Mikowską. Po lewo mijamy piekarnię i cmentarz komunalny.

Tuż za ogrodzeniem cmentarza uwagę zwraca **figurka Matki Boskiej**, znajdująca się na skraju lasu. Podczas II wojny światowej żołnierze niemieccy urządzili sobie konkurs strzelecki do figurki. Jeden z żołnierzy odstrzelił jej głowę. Jak podają ustne przekazy pierwszy zginął w potyczce z wojskami polskimi. Dalej po prawej stronie mijamy pomnik **Ofiar wypadków drogowych**, postawiony po śmierci biskupa Jana Chrapka, który zginął w wypadku na trasie E7. Pod wiaduktem skręcamy w lewo. Na węźle przejeżdżamy przez ruchliwą drogę krajową 48 i kierujemy się na Brzeźce.

Mijamy **Ośrodek Charytatywno-Edukacyjny Emaus**, który stoi w miejscu dawnego Uniwersytetu Ludowego Turno. W miejscu tym znajdują się relikwie św. Jana Pawła II. Dalej w kierunku Brzeziec po lewo za drzewami widnieją zrujnowane zabudowania dawnego **Ośrodka Wypoczynkowego Olszynka**. Wśród lasów dojeżdżamy do miejscowości **Brzeźce**, mijamy plac zabawy i jedziemy prosto, wzdłuż ogrodzenia zabytkowego parku dworskiego. Do 1984 r. stał tutaj **dwór** rodziny Bagniewskich, który dzisiaj możemy oglądać w Muzeum Wsi Radomskiej w Radomiu. Po parku pozostało kilkanaście zabytkowych drzew. Brzeźce to miejscowość letniskowa, którą upodobali sobie letnicy z Warszawy. Jednak pierwsze ślady osadnictwa na tym terenie odkryto nad Pilicą i pochodzą one z II i III w. p.n.e.

Jedziemy ulicą Piaskową i dojeżdżamy do ulicy głównej, obok kapliczki, skręcamy w lewo i opuszczamy gminę Białobrzegi kierując się w stronę Bud Biejkowskich.

Dojeżdżamy do skrzyżowania. Skręcamy w prawo (w lewą stronę dojedziemy do mostu w Biejkowie). Jedziemy w kierunku **Bud Biejkowskich** i **Bud Brankowskich**. To rozproszone wsie w dolinie Pilicy, których nazwy pochodzą od Budników, którzy w Puszczy Stromieckiej na tzw. Zapiliczu wypalali węgiel drzewny i potaż. W tamtym czasie Zapilicze (Zapilcze) uważano za obszar ubogi gospodarczo. Położony był między Pilicą a rzeką Radomką. Nazwa pochodzi od tego, że jadąc od północy teren ten znajdował się za Pilicą.

Na kolejnym skrzyżowaniu skręcamy ponownie w prawo w kierunku zabudowań i wąską drogą docieramy do drogi gminnej gdzie skręcamy w prawo w kierunku miejscowości **Brzeźce**. Jedziemy po płaskim terenie doliny Pilicy. Dominują tutaj uprawy rolne na dobrych glebach rzecznych. Po chwili docieramy do ulicy Głównej w Brzeźcach gdzie skręcamy w lewo. Mijamy zabudowania wsi, skrzyżowanie z ulicą Parkową i ścieżką rowerową docieramy do skrzyżowania z drogą krajową nr 48. Przejeżdżamy prosto w kierunku miejscowości Szczyty.

Szczyty to stara wieś, której nazwa najprawdopodobniej pochodzi od wyrabianych tutaj tarcz (szczytów). Najstarsza wzmianka o wsi pochodzi z 1342 r. We wsi znajduje się grodzisko wczesnośredniowieczne (XII w.) oraz drewniany dwór z 1907 r. z murowanym spichlerzem.

Przejeżdżamy przez wieś w kierunku południowym i na końcu asfaltowej drogi skręcamy w prawo, kierujemy się do lasu. Tutaj wśród drzewostanu głównie sosnowego dojeżdżamy do **Mikówki**. Jest to stara osada leśna, dzisiaj słynąca z doskonałych wyrobów mięsnych. Na końcu wsi na polanie stała kiedyś szkoła.

My skręcamy w drogę powiatową w prawo i lekko z góry docieramy do trasy S7. Tutaj skręcamy pod wiadukt i wjeżdżamy do Białobrzegów. Kierujemy się w lewo na ulicę Spacerową następnie w prawo w ul. Krakowską i mijając przedwojenną **remizę OSP**, za ulicą Akacjową dom, w którym urodził się Bronisław Mroczkowski - docieramy do **kościoła parafialnego p.w. św. Trójcy**. Autorem projektu kościoła jest słynny architekt Stefan Szyller. W kościele m. in. obraz Matki Boskiej Białobrzeszkiej z 1512 r. Przed kościołem zabytkowa brama z dzwonem oraz piaskowcowa figura Matki Boskiej z 1895 r. Po prawo w oddali najstarszy budynek w Białobrzegach - stara plebania z 1861 r.

Jedziemy dalej mijając słynne białobrzeszkie lody, przedwojenną zabudowę placu Zygmunta Starego z ławeczką Jeremiego Przybory i między jeziorami docieramy do zrewitalizowanych **terenów nadpilicznych**. Patrząc na białobrzeską syrenkę w fontannie jesteśmy na grillowisku w cieniu zabytkowego mostu z 1936 r. im. Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Tekst Adam Bolek